

Kapitel 2

Dekanernes beretning

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet kunne ved udgangen af 1999 konstatere, at vilkårene for uddannelses- og forskningsaktiviteterne måtte revideres. En 6-7-årig periode med en betydelig vækst i både omfanget og antallet af uddannelser samt en betydelig tilvækst i eksternt finansierede forskningsaktiviteter måtte bringes inden for realistiske økonomiske og andre ressourcemæssige rammer for de kommende 4-5 år.

Fakultetet valgte en hurtig omstilling og budgettilpasning. Den er planlagt til at blive gennemført i en 4-års periode startende med år 2000. Instituternes basisdriftsmidler, midler til forskeruddannelse, midler til eksterne deltidslærere, udgifter til lokaler og inventar bliver reduceret betydeligt - på nogle områder med mere end 50%. Det overordnede formål er at sikre mulighed for at fortsætte fakultetets udvikling gennem rekruttering af nye videnskabelige medarbejdere, en kvalitets- og produktivetsforbedring vedrørende fakultetets uddannelser samt et øget grundlag for tiltrækning af eksterne forskningsmidler.

Ved udgangen af år 2000 kunne fakultetsrådet konstatere, at handlingsplanens første år var forløbet tilfredsstillende, således at fakultetet var bragt fra en budgetklemme til det nødvendige råderum:

- Der er skabt mulighed for en fortsat styrkelse af forskningsmiljøer og deltagelse i nye satsningsområder.
- Der er skabt mulighed for det nødvendige generationsskifte.
- Der er mulighed for en fortsat forøgelse af kvaliteten af uddannelserne.
- Der er sikret midler og veje til en fortsat medarbejderudvikling med henblik på at opkvalificere og fastholde de nuværende medarbejdere.

Blandt de konkrete resultater skal fremhæves etablering af en forskningsenhed for sundhedsfremme som den sjette forskningsenhed ved Institut for Sundhedstjenesteforskning - IST. Denne forskningsenhed etableres ved Syddansk Universitet, Esbjerg og er grundlaget for, at der fra september 2001 udbydes en uddannelse i folkesundhedsvidenskab ved Syddansk Universitet. Uddannelsen blev godkendt af Undervisningsministeriet i efteråret 2000.

Der er siden da sket rekruttering af medarbejdere samt udarbejdelse af studieplaner mv. Der er i øvrigt på uddannelsessiden sket en betydelig pædagogisk udvikling og kvalitetsforøgelse af de eksisterende uddannelser i medicin, klinisk biomekanik, idræt og den sundhedsfaglige supplerings- og kandidatuddannelse.

Fakultetet har gennemført et udredningsarbejde sammen med de mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner (mvu-institutionerne for uddannelse af sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter og radiografer) i det sydlige Danmark – det vil sige Ribe, Sønderjyllands, Vejle, Fyns, Vestsjællands og Storstrøms amter. Der foreligger nu et forslag til etablering af et samarbejde, som kan medvirke til at sikre mvu-institutionerne den nødvendige forskningsforankring som en forudsætning for, at disse kan udbyde uddannelser på professionsbachelorniveau i henhold til de nye bekendtgørelser om de mellemlange videregående uddannelser.

Der er ligeledes udarbejdet forslag til etablering af masteruddannelser inden for to områder, som vil blive søgt realiseret i løbet af de kommende to år. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet satser på at etablere masteruddannelser inden for områder, hvor der er en klar forskningsmæssig basis for disse uddannelser ved fakultetet og ved fakultetet i samarbejde med de øvrige fakulteter ved Syddansk Universitet.

Forskningen ved fakultetet er baseret på forskningsenheder, der hver især profilerer sig med sine kompetenceområder, men samtidig indgår i en lang række samarbejder inden for og med partnere uden for fakultetet. Det er lykkedes forskningsenhederne at tiltrække stigende eksterne forskningsressourcer - men der synes at være gode muligheder for at øge den eksterne forskningsfinansiering yderligere. Der er sket en yderligere synliggørelse af forskningslederfunktionen, der udtrykker fakultetets ønske om at skabe et stimulerende og positivt miljø for forskningsmedarbejdere i enhederne - såvel yngre og ældre forskere som teknisk-administrativt personale. Fakultetet anser vedligeholdelse af arbejdsmiljøet i forskningsenhederne for en væsentlig faktor til at øge forskningsresultaterne.

Fakultetets forskningsmæssige profilering kan deles i to spor:

- Dels den betydelige biomedicinske forskning, der udføres i tæt samarbejde med forskningsmiljøer ved Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet under betegnelsen *bioteknologi*. Bioteknologi - life sciences - er et væsentligt vækstområde - også ved Syddansk Universitet. Dette blev markeret ved, at det lykkedes Syddansk Universitet at få andel i en betydelig del af midlerne ved det bioteknologiske instrumentcenter. Dette bekræfter, at det tætte samarbejde mellem sundhedsvidenskab og naturvidenskab og teknik er en strategisk faktor af langsigtet betydning.
- Det andet hovedspor i forskningen kan sammenfattes under begrebet „sundhedsforskning“ med undergrupperne medicinsk sundhedsforskning, sundhedstjenesteforskning og sundhedsfremme. Forskningsområderne er her rettet dels mod sygdomsbehandling og – forebyggelse, dels mod sundhedsvæsenets organisering og sundhedsfremme i bred forstand. Sundhedsforskningen danner grundlag for et meget bredt samarbejde med det omgivende samfund - såvel sundheds- og socialinstitutioner som det private erhvervsliv.

Tilsvarende kan fakultetets uddannelser rubriceres i to hovedområder - dels de professionsrettede uddannelser i medicin og klinisk biomekanik, som fører til erhverv som læge og kiropraktor, dels de bredere, længerevarende sundhedsuddannelser omfattende idræt, den sundhedsfaglige supplerings- og kandidatuddannelse samt den kommende uddannelse i folkesundhedsvidenskab.

Med disse klare spor i forskning og uddannelse kan Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i tæt samarbejde med sundhedsvæsenet - herunder især Odense Universitetshospital, men også regionen - bevare og udbygge sin position som den væsentligste universitære faktor af betydning for sundhedsforskning og sundhedsvæsenets udvikling i en af de tre danske regioner for behandling, uddannelse og forskning inden for sundhedsområdet. Denne regionale position er også grundlaget for, at fakultetet gennem sin forskning og forskeruddannelse er en del af den internationale sundhedsvidenskabelige forskning.

Mogens Hørder
Dekan

Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet

Det første år i det nye årtusind bragte ikke den forbedring i optagelsestallet, hverken ved de tekniske eller de naturvidenskabelige studier, vi så intenst har arbejdet på og så hårdt har brug for både fagligt og økonomisk. Når optagelsestallene til alle fakultetets studier betragtes under ét, er situationen stort set uændret i forhold til 1999. Til negativsiden tæller en uventet stor nedgang i tilgangen til datateknologistudiet i Odense og til diplomingeniørstudierne i Sønderborg. På positivsiden kan henregnes, at det lykkedes på trods af meget snærende tidsfrister at få optaget 24 udenlandske civilingeniørstuderende på den toårige overbygningssuddannelse, som blandt andet kræver industri-medfinansiering. Fakultetet værdsætter den støtte, det har modtaget til denne ordning fra regionens virksomheder.

Efter en temmelig lang og lidt uskøn proces blev der i slutningen af året truffet beslutning om fordelingen af midlerne i Det Bioteknologiske Instrumentcenter. Af de ca. 135 mio. kr. blev ca. 54 mio. kr. tildelt forskere ved Syddansk Universitet, og centerlederfunktionen blev også placeret på Syddansk Universitet, Odense. Dette udkomme, som var resultatet af en international bedømmelse af dansk bioteknologisk forskning, illustrerer den store styrke, bioteknologien indtager ved specielt dette fakultet.

Fakultetets forskere over en bred kam har bevist, at de er i stand til at levere forskning af kvalitet og relevans. Dette kan blandt andet ses ud fra den kendsgerning, at den eksterne forskningsbevilling (98 mio. kr.), som er opnået i konkurrence med andre forskere, i 2000 var næsten dobbelt så stor som fakultetets basisforskningsbevilling (50 mio. kr.).

Der er således ingen tvivl om, at den store udfordring for fakultetet i de nærmeste år ligger på det uddannelsesmæssige område, både med hensyn til at tiltrække flere velkvalificerede og interesserede studerende og med hensyn til at fastholde interessen for studiet for de studerende, som har søgt optagelse hos os.

Hvad angår det første, kan det måske være lidt vanskeligt at se, hvad man fra fakultært hold kan gøre for at styrke den indsats, der allerede ydes i den forbindelse i form af Naturvidenskabsfestivalen, efterårslaboratorier, besøgs-klasser, brobygningsaftaler, åbent-hus arrangementer etc.

På den anden side må det være muligt at gøre det lidt bedre i forhold til de studerende, som er optaget på studiet. At forbedre gennemførelsesprocenten uden at slække på kvaliteten af uddannelsen er et af de mål, der skal arbejdes

med i de nærmeste år. Det var vi også alle sammen enige om på Fakultetets Dag den 17. januar 2001.

Den vigende tilgang til vore studier har nødvendiggjort en forsigtig udgiftspolitik, og det har i den forbindelse desværre været nødvendigt at foretage en vis reduktion i alle omkostningerne, herunder også personaleomkostningerne. Jeg vil gerne sige tak for den forståelse, der har været ved fakultetet for denne tilbageholdende økonomiske linie.

Til gengæld har denne politik også bevirket, at fakultetet stadig har en sund økonomi, som tillader en indsats på et nyt område, hvis muligheden skulle vise sig. Det er med til at muliggøre den dynamik i forsknings- og uddannelsesplanlægningen, som skal sikre fakultetets overlevelse på længere sigt.

Jens Oddershede
Dekan

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

I år 2000 blev implementeret en række af de beslutninger, der er blevet taget på fakultetet i forlængelse af fusionen til Syddansk Universitet. Som det mest berørte fakultet på universitetet har der været arbejdet frem imod at integrere såvel forskning som uddannelser og administrative procedurer på en måde, så fakultetet fremstår som en samlet enhed.

Pr. 1. januar 2000 trådte en ny institutstruktur i kraft, hvor forskningen er organiseret efter faglige afgrænsninger i tværgeografiske institutter. De eksisterende tværfakultære institutter i Odense er dog ikke ændret, ligesom fakultetet har valgt i en overgangsperiode at bibeholde et geografisk afgrænset institut i Esbjerg, idet man her havde en „fusion i fusionen“, da både det tidligere Handelshøjskole Syd og Sydjysk Universitetscenter havde medarbejdere her. Det har været en stor udfordring at få de nye, tværgeografiske institutter til at fungere, og det er endnu for tidligt at afgøre, hvordan institutter af den karakter bedst ledes i det daglige. 2000 har været brugt til en fortsættelse af møder på tværs af geografien, og de enkelte institutter er ved at finde deres egen måde at fungere på.

At arbejde med fagligt afgrænsede, tværgeografiske institutter har afgjort været en vigtig forudsætning for at kunne implementere den anden store beslutning om integration af fakultetet - iværksættelsen af fælles studieordninger i alle campusbyer på såvel dagstudier som åbne uddannelser pr. 1. september. Også i 2000 har alle lærere leveret en overordentlig stor indsats med at udmønte de nye studieordninger gennem udarbejdelse af nye fagbeskrivelser, pensa, læseplaner osv. Der er igangsat et fælles lærebogsprojekt, hvor en række lærere deltager. Med fælles studieordninger fulgte ligeledes et krav om at samordne de administrative rutiner omkring uddannelserne, idet informationsmateriale, eksaminer, censortildeling, dispensationer osv. af gode grunde skal behandles på en ensartet måde i alle campusbyer. I den sammenhæng har såvel trykt informationsmateriale som web-baseret information skullet gennearbejdes fra bunden. Alt det nævnte har betydet, at også det administrative personale på fakultetet har måttet yde en ekstra stor indsats.

Også 2000 har dermed for samtlige medarbejdere ved fakultetet været ekstraordinært arbejdskrævende som følge af arbejdet med at integrere fakultetet til en samlet enhed efter fusionen i 1998. Dette er sket samtidig med, at en del nye uddannelser har skullet indkøres, ligesom udvalgsarbejder har forberedt det faglige indhold i endnu en række nye uddannelser, som igangsættes sommeren 2001.

Af de nyigangsatte uddannelser i 1998 er såvel scient.pol.- som journalistuddannelsen under planmæssig indkøring. Begge har tilfredsstillende ansøgstal, og scient.pol.-uddannelsen blev i 2000 suppleret med en sidefagsuddannelse med et optag på ca. 25 studerende. For journalistuddannelsens vedkommende kom de første studerende i praktik fra sommeren 2000. Det blev meget succesfuldt for uddannelsen, idet branchen klart foretrak de studerende fra Odense frem for de traditionelle journaliststuderende. Det var det første håndgribelige bevis på, at også omverdenen ser ud til at bekræfte, at journalistuddannelsen ved Syddansk Universitet er en succes.

HA (jur.)-uddannelsen fortsatte med et særdeles tilfredsstillende optag i 2000, hvor der tillige blev igangsat en særlig specialisering i skat på opfordring fra ministeriet. Sidstnævnte havde dog et lavt optag. Det var også stadig tilfældet med oecon.-uddannelsen i Esbjerg, hvor det dog er lykkedes at fastholde et langt større antal studerende i 2000 sammenlignet med 1999. Endelig startede i september 2000 en ny diplomuddannelse i Offentlig ledelse som forsøgsuddannelse i Esbjerg. Forsøget var en stor succes. Der var mere end 60 ansøgere til 40 studiepladser, og optagne studerende har været meget tilfredse med forløbet, hvilket også ses af, at ingen endnu er faldet fra. Fakultetet har nu fået ministeriets godkendelse til at udbyde uddannelsen som et forsøg frem til 2003, og det forventes, at der kan optages 40 studerende i såvel Esbjerg som Odense i 2001. Dermed har fakultetet været i stand til at udvikle en uddannelse, der lokalt har været stor efterspørgsel efter.

De nye uddannelser, der herudover er forberedt til start i 2001, er: En engelsksproget, mere international version af HA-uddannelsen (BA International Business Administration) i Sønderborg; kandidatuddannelsen cand.it i Odense, der er en uddannelse i IT/kommunikation/organisation i regi af IT-Vest udviklet i samarbejde med Handelshøjskolen i Århus; en bachelor- og kandidatuddannelse i Folkesundhedsvidenskab, som udbydes af det sundhedsvidenskabelige fakultet i Esbjerg, men hvor samfundsvidenskab bidrager med ca. 30 procent af undervisningen; en diplomuddannelse i Ledelse for ingeniører, som udbydes i Sønderborg. En række af fakultetets medarbejdere har deltaget i udvalgsarbejder, hvor disse uddannelser er diskuteret og udviklet.

Som det vil fremgå, har også 2000 været et særdeles hektisk år for alle medarbejdere på fakultetet. Arbejdspresset som følge af fusionen vil stadig være stort i 2001,

men derefter er det mit håb, at fakultetet kan nå ind i en mere normal driftssituation, så der kan skabes mere plads til den ordinære forskningsindsats, der naturligt har været trængt i de seneste år.

Tage Koed Madsen
Dekan

Det Humanistiske Fakultet

For Det Humanistiske Fakultet har kontakten med verden uden for universitetet også i 2000 haft høj prioritet. Fakultetet har således haft den glæde at være aktiv medspiller i opbygningen af et tæt samarbejde mellem universitetet og regionens mellemlange videregående uddannelser.

Fremhæves skal naturligvis arbejdet med oprettelsen af Institut for Pædagogisk Forskning og Udvikling (IPFU) i Kolding, som i et tæt samarbejde med en række lærer- og pædagogseminarier i regionen blandt andet skal varetage efter- og videreuddannelsen af sektorens lærere. Der vil således blive oprettet masteruddannelser på IPFU i de kommende år.

Nævnes skal også, at der er etableret et samarbejde med Designskolen i Kolding - i første omgang i form af et Ph.D.-stipendium, der er finansieret sammen med Trekantområdet Danmark.

Der vil ligeledes ske en videreudvikling af uddannelsesudbuddet ved Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Masteruddannelserne ved sidstnævnte institut har vist sig at være en succes med ikke mindre end 157 optagne.

I Sønderborg/Flensborg er der blevet arbejdet på at etablere et fælles studienavn for de grænseoverskridende uddannelser, således at SPRØK-uddannelsen og BASK-uddannelsen kan blive organiseret i samme administrative enhed. Vi forventer derfor et stadig tættere samarbejde mellem Syddansk Universitet og Universität Flensburg.

Uddannelser

Fakultetet har i sin strategiplan for 1999-2003 fremhævet, at der ved udvikling af fagudbuddet skal formuleres selvstændige og klare profiler for de enkelte uddannelsessteder. Dette er sket ved formulering af selvstændige profiler for de studier, der er oprettet parallelt til studier i Odense (Dansk og Engelsk i Kolding samt Historie i Esbjerg).

Effektiviteten af profileringen er allerede begyndt at vise sig, idet studerende fra studierne i Odense, hvis faglige interesser ligger inden for profilerne på de parallelle uddannelser, vælger specialevejledere derfra. For det erhvervsproglige område er den faglige profilering på plads på de tre jyske uddannelsessteder, hvor Erhvervsprog kombineres med IT i Kolding, Turisme i Esbjerg og Sproglig og kulturel formidling i Sønderborg/Flensborg. Arbejde med en profilering af Erhvervsprog i Odense pågår.

I løbet af året fik fakultetet Undervisningsministeriets godkendelse af bachelor-uddannelsen i Informationsvidenskab samt masteruddannelsen i Køn og Kultur. Masteruddannelsen i Kulturhistorisk Informatik er blevet godkendt i IT-Vest-regi.

Optagelsen i september 2000 var generelt set ikke tilfredsstillende, idet der var tale om et mindre fald på 60-70 studerende i forhold til optaget i sommeren 1999, ligesom gennemsnitsalderen for de optagne er stigende. Nordisk og Engelsk i Odense blev begge udsat for kraftig tilbagegang.

Polsk negot-uddannelsen oprettedes ikke, ligesom der måtte træffes individuelle aftaler for de negot-studerende i Fransk, således at de følger undervisning ved Erhvervsprog og den humanistiske kandidatuddannelse. Cand.ling.merc.-uddannelsen i Informatik i Kolding blev heller ikke oprettet, men de studerende har fået tilbudt en uddannelsesplads på uddannelsen i Virksomhedens Tekstproduktion.

På plussiden skal det nævnes, at Historie i Esbjerg med 42 studerende fik en kraftig fremgang i forhold til 1999, ligesom optaget til de grænseoverskridende studier i Sønderborg ligeledes var meget højt.

Studiemiljø

Det Humanistiske Fakultet har også i 2000 gjort en særlig indsats for at sikre studiekvaliteten for vore studerende gennem en række aktiviteter på studiemiljøområdet. Der har været tale om støtte til de såkaldte „studiegrupper“ og til andre studiemiljøforbedrende aktiviteter så som udvidede tutorordninger, faglige debatdage, specialeskrivnings-workshops, erhvervsdage og seminarer. Fakultetet vil også i de kommende år fortsætte og videreudvikle disse aktiviteter - blandt andet gennem udbud af kurser i skriftlig formidling.

Det gode studiemiljø er - særligt i masseuniversitetets tid - en forudsætning for en sikring af de bedst mulige uddannelser med det mindst muligt frafald. Som en konsekvens heraf vedtog fakultetet i foråret at gennemføre en studieordningsreform, hvor der lægges vægt på, at nye studerende tidligt introduceres til fagets grunddiscipliner, og at de studerendes muligheder for at følge kurser på andre uddannelser forbedres.

Et yderligere formål med reformen er at sikre det bedst mulige økonomiske grundlag for uddannelserne. De nye studieordninger træder i kraft pr. 1. september 2001.

I samarbejde med de fynske gymnasier og med økonomisk støtte fra Undervisningsministeriet og Fyns Amt er der igangsat en række såkaldte brobygningsaktiviteter, hvor gymnasieelever får lejlighed til at opleve undervisningen på universitetet samtidig med, at en række universitetsstuderende får tilbud om at undervise på gymnasierne i et kort forløb.

IT i uddannelser og forskning

På IT-området er der også sket fremskridt. I Kolding er gennemført et pc-kørekortsforløb med deltagelse af over 50 medarbejdere. Dette forløb afsluttedes i sommeren 2000.

I foråret 2000 satte fakultetet herudover en stor IT-efteruddannelsesplan i gang i Odense, gennem hvilken samtlige ansatte fik tilbuddet om at tage pc-kørekortet eller enkelte moduler heraf. Tilbuddet er først og fremmest blevet benyttet af det administrative personale, hvoraf de fleste forventes at blive færdig med pc-kørekortet i løbet af 2001. Det skal dog også nævnes, at knap 40 videnskabelige medarbejdere har deltaget i et eller flere af kurserne.

Siden sommereksamen 2000 har de studerende haft mulighed for at anvende egne computere ved en lang række skriftlige eksaminer. Muligheden for at anvende computere ved eksamen skal udvides. Det forventes, at en stadig større del af de studerende vil eje bærbare computere, hvilket gør afviklingen af sådanne eksaminer lettere.

Konklusion og perspektivering

Målsætningen for 2000 er dermed delvist opfyldt: Vi er godt undervejs med at få gennemført en omfattende studieordningsreform, vi har forstærket vores engagement i de grænseoverskridende studier, vi har været aktive medspillere i forskellige regionale tiltag, og vi har øget bestanden af Ph.D.-studerende, men vi har stadig behov for en stram økonomisk styring for at forbedre det økonomiske grundlag for vore aktiviteter.

I lyset af de nye tiltag på forskeruddannelsesområdet finder fakultetet, at der er behov at stramme organisationen omkring fakultetets Ph.D.-uddannelse op. Derfor skal der findes en model til etablering af en administrativ enhed med henblik på organisering af kursusaktiviteter for Ph.D.-studerende som en paraplyenhed for de faglige netværksdannelser, som Syddansk Universitets Ph.D.-uddannelser kan indgå i. Endvidere bør der i ansøgninger om midler til udbygning af Ph.D.-uddannelsen indtænkes midler til dette formål.

I 2001 vil Det Humanistiske Fakultets målsætninger derfor være, at

- implementere studieordningsreformen,
- forøge studenteroptaget,
- videreudvikle efter- og videreuddannelsesaktiviteterne,

- fortsætte økonomistyringen med omkostningsberegninger for studier og nøgletal for timeforbrug,
- sikre flere eksterne bevillinger,
- få ministeriets godkendelse af den nye medieuddannelse,
- sikre Informationsvidenskab en god start,
- sikre rammerne for etablering af forskerskoler.

Flemming G. Andersen
Dekan

